

Universitetskanslersämbetet
remiss@aka.se

Remissyttrande avseende UKÄs rapport Kvalitetssäkring av forskning - rapportering av ett regeringsuppdrag (2018:2 R)

Mittuniversitetet har beretts möjlighet att yttra sig över rubricerad utredning och avger följande yttrande.

Mittuniversitetet delar UKÄs åsikt om att huvudansvaret för att forskningen håller hög kvalitet vilar på lärosätena själva och att UKÄs uppgift är att, genom sina granskningar, säkerställa att lärosätena tar detta ansvar och främjar hög forskningskvalitet.

Mittuniversitetet är helt enigt med UKÄ i deras ambition att det utökade uppdraget i så stor utsträckning som möjligt ska samordnas med det kvalitetssäkringsuppdrag som UKÄ sedan tidigare har beträffande högre utbildning. Därvidlag vill vi särskilt understryka att det är av stor vikt att hålla fast vid den uttalade ambitionen från UKÄ:s sida att det utökade uppdraget inte ska bidra till en ökad belastning för lärosätena i förhållande till vad som gäller idag. Vidare uppfattas UKÄ:s ambitioner med integrerad granskning av utbildning, forskning och samverkan bygga på att lärosätena ges vederbörlig tid för att bygga de robusta system vilket inte minst appellerar väl till den kvalitetsfrämjande delen av kvalitetssäkringsuppdraget.

Mittuniversitetet uppskattar också att utgångspunkten för UKÄ:s kvalitetssäkring av forskning är att huvudansvaret för forskningens höga kvalitet vilar på lärosätet medan UKÄ:s granskningar riktar att säkra lärosätets förbättringscykel för forskning, det vill säga hur resultat från kvalitetsarbetet tas tillvara som underlag för strategiska beslut i syfte att höja kvaliteten i den lärosätets interna granskningsverksamheten.

Mittuniversitetet delar också UKÄ:s uppfattning om att granskningen av forskningens och utbildningens kvalitetssäkring bör ske inom ramen för granskning av lärosätets kvalitetssäkringsarbete. UKÄ konstaterar att för att detta ska uppnås krävs ett metodutvecklingsarbete inte minst vad gäller bedömningsgrunder. Här vill vi understryka vikten av att detta metodutvecklingsarbete sker i samverkan med lärosäten för att säkerställa att de goda ambitioner som uttalas i UKÄ:s förslag beträffande de särskilda hänsyn, som inte minst bedömningsgrunderna behöver förhålla sig till beträffande forskningsprofiler, skillnader mellan ämnesområdets förutsättningar med mera, beaktas.

Mittuniversitetet uppskattar UKÄ:s omsorg om att inte i onödan öka lärosätets administrativa börda och att därför sträva efter samordningsvinster genom att granskningarna av utbildning och forskning görs vid ett och samma tillfälle samt att UKÄ avser att i största möjliga utsträckning

utnyttja uppgifter som redan samlats in i andra syften, för att på detta sätt minska trycket mot lärosätena. I det sammanhanget är det också välkommet att granskningscyklerna blir sexåriga. Det är en tydlig indikation om att det nya systemets grundvärde är tillit baserad på insikten att kvalitetssäkringsarbeten och möjligheten att driva egeninitierade granskningar kräver är processer som tar tid att genomföra och än mer så för att ge mätbara effekter.

Mittuniversitetet ser också positivt på att ansvaret för framtagande av ett nationellt ramverk för kvalitetssäkring av forskningen av UKÄ läggs på lärosätena gemensamt. Om UKÄ dessutom gör verklighet av sin ambition att detta ramverk används som utgångspunkt i framtagande av till exempel bedömningskriterier, kan ramverket bli en central del i att bygga det nya kvalitetsgranskningssystemet i samverkan mellan UKÄ och lärosäten. Det i sin tur ger goda förutsättningar för att bygga vidare på tilliten som grund för relationen mellan lärosäten och UKÄ i den nya kvalitetsgranskningsmodellen.

Beträffande bedömningsunderlag konstateras att UKÄ avser att också de framtida granskningarna ska vila på såväl kvalitativa som kvantitativa underlag. I den text i förslaget som behandlar detta uppehåller man sig dock huvudsakligen vid de kvantitativa underlagen, vilket ger en känsla av en otillbörlig tilltro till möjligheterna att finna metoder att "mäta" kvalitet inte minst i en sådan verksamhet som forskning. De enda i texten som framskymtar i form av kvalitativa inslag är den självvärdering till vilken lärosätena hänvisas för att genomföra analyser baserade på utfallen från de kvantifierade underlagen. Måhända är det så att UKÄ inte funnit andra kvalitativa angreppssätt är självvärdering att använda sig av i detta sammanhang och det kan säkert, rätt använt fungera gott. Vad man däremot hade förväntat sig var kanske att mer utrymme hade ägnats åt att, som gjort beträffande de kvantitativa bedömningsunderlagen, precisera och diskutera självvärderingens innehåll, liksom dess förtjänster och brister. Det finns en risk att den betydligt starkare betoningen och framlyftandet av de kvantitativa bedömningsgrunderna uppfattas som en markerad viktning av de båda underlagskategoriernas betydelse. I kombination med inte ovanlig övertro på kvantifieringar som opartiska speglingar av faktiska förhållanden och som givna mått på sådant som i egentlig mening svårligen eller kanske inte alls låter sig mätas, kan denna obalans i UKÄ:s presenterade syn på bedömningsgrunder bli problematiskt.

Sammantaget ställer sig Mittuniversitetet sig positiv till UKÄs utsända remiss. Vad vi vill understryka är vikten av att UKÄ håller fast vid de ambitioner som uttrycks i remissen och bygger det nya kvalitetsgranskningssystemet på en plattform av tillit mellan lärosäten och UKÄ. Med detta som utgångspunkt ser Mittuniversitetet särskilt positivt på ambitionerna att genom synkronisering mellan de olika granskningsuppdragen uppnå samordningsvinster som spar tid och resurser vid lärosätena, utan att kvaliteten i granskningarna påverkas. Den metodutveckling som talas om bör sett i detta perspektiv med fördel drivas av UKÄ i samverkan med lärosätena. Mittuniversitetet ser dock med viss oro på den tyngd UKÄ förefaller lägga vid framtagande av kvantitativa bedömningsgrunder då man i det närmaste förbigår de kvalitativa bedömningsgrunderna, självvärderingen, i stort sett helt.

Föredragande och beslut

Beslut i detta ärende har fattats av rektor Anders Fällström efter föredragning av Niklas Bergman. Närvarande vid den slutliga behandlingen av ärendet har prorektor Mats Tinnsten, prorektor Eva Dannetun, förvaltningschef Lotten Glans, sekreterare Lena Stenmark och studentrepresentanter Olof Bäckman och Linus Theorell varit.

Anders Fällström
Rektor